

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: BARCLAY 6189

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: BARCLAY 6189

NO. 5. — ŠTEV. 5.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 7, 1929. — PONDELJEK, 7. JANUARJA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

Vojaška diktatura v Jugoslaviji.

GENERAL PETER ŽIVKOVIČ MINISTRSKI PREDSEDNIK

Kralj Aleksander je razveljavil ustavo. — Razpustil je parlament ter prevzel vso izvrševalno ter zakonodajno oblast. — V novem kabinetu, ki je odgovoren samo kralju, je tudi bivši ministrski predsednik dr. Korošec.

BEOGRAD, Jugoslavija, 6. januarja. — Kralj Aleksander je s posebnim manifestom zavrnil ustavo ter razpustil parlament.

Vse postave bodo še v veljavi, dokler kralj drugače ne odloči.

Akcija je sledilabrezuspešnim poskusom, da se stvori koalicijski kabinet, ki bi nasledil kabinetu dr. Korošca, kateri je dne 2. januarja resigniral.

Ker so bila vsa pogajanja brezuspešna, je imenoval kralj generala Petra Živkoviča ministrskim predsednikom.

Voja Marinković je zunanji minister, Anton Korošec pa minister za promet.

Članom novega kabineta je kralj pojasnil, da je to steril v interesu naroda in vsled dejstva, da ni bilo mogoče obstoječih problemov rešiti na parlamentarni način.

Besedilo kraljevega manifesta je bilo danes nabito po vseh beograjskih javnih poslopjih.

V manifestu je izrecno rečeno, da je ustava, ki je bila sprejeta dne 28. junija 1921, razveljavljena.

Kralj bo imel vso izvrševalno in zakonodajno oblast.

Kraljev govor je sledil zaprisegi novih ministrov.

Kralj je rekel, da je to edini izhod iz zagate, katero je zašla dežela.

Pozival je ministre, naj pazijo, da se bodo postavle točno izvrševale ter da ne smejo niti prekoračiti, niti zmanjšati svoje avtoritete.

TEX RICKARD JE UMRL

Tex Richard je umrl po operaciji na slepiču. — Zena se je nahajala ob njegovi smrtni postelji.

MIAMI, BEACH, Fla., 6. jan. — Svetovno znani promotor George L. "Tex" Rickard je danes umrl. Podlegel je posledicam operacije na slepiču.

Ob njegovi smrtni postelji sta bila njegova žena in bivši bokarski šampion Dempsey.

Neko prejšnje poročilo se je glasilo:

MIAMI, BEACH, Fla., 6. jan. — Tex Rickard, newyorški sportni promotor, se je nahajal v kritičnem stanju v Allison bolnici danes, kjer se je nahajal od torke pomoči, potem ko se je podvrget operaciji radi akutnega unetja slepiča.

Ob poldnevih danes zjutraj je objavil dr. Adkins, da ni bilo opaziti nobene izpremembe v stanju Rickarda. Zanimal je, da je bila izvršena druga operacija, kot se je izprva glasilo.

Mrs. Rickard je preživela zadnjo noč v bolnici.

Poskus je bil storjen, da se pripravi dr. Will Mayo, člana klinike v Rochesteru, Minnesota, do tega, da bi prevzel slučaj Rickarda. Dr. Mayo prisostvuje neki zdravniški konvenciji v Havani.

Rickard ni pokazal pričakovane okrevanja izza operacije in njegova žena je čutila, da je reba poklicati specialista.

Promotor je prišel nekaj zdel.

nji teden, da prevzame priprave za borbo, ki se bo vršila prihodnji mesec med Jack Sharkeyem iz Bostona in Young Stritlingom iz Atlante. Nameraval je postaviti areno ter napraviti iz boja atrakcijo prve vrste v letu.

Tolstojeva ekspedicija se je vrnila s severa.

WINNIPEG, Man., 6. jan. — Z obsežnim materijalom glede potovanja karibu-živali in z nekim lovecem, po imenu George Yandle, ki je preživel 15 let od svojih 34 kot navaden Eskimo, se je vrnila danes v civilizacijo ekspedicija kneza Ilje Tolstoja, vnuka slavnega ruskega pisatelja, s potovanja na visoki sever. Tolstoja je financiral newyorški naravoslovni muzej. Dognal je, da so karibui precej krotki. Vsled tega misli, da bi jih bilo lahko vdomačiti.

Mladič obdolen umora.

MAYS LANDING, N. J., 5. januarja. — William Corcoran, star osemnajst let, je bil obtožen, da je ustrelil svojega očeta, potem ko mu je slednji očital, da je zapravil \$1200, katere je stari s težavo prihranil, da študira svojega nadobudnega sina.

Potres na Bretonskem.

PARIZ, Francija, 5. januarja. — List Le Matin je rekel danes, da so občutili včeraj lahke potresne sunki na Bretonskem. Sunk je trajal štirideset sekund. Nikake poškodbe ni bilo.

SOVRAŽNIKI KELLOGGOVEGA DOGOVORA ZOPET NA DELU

Ker se jim bliža konečni poraz, skušajo rešiti svoje stališče s kompromisom. — McLean je zabaval polne galerije. — Senator Swanson je pogodbo nekoliko pohvalil. — Petnajet novih križark.

WASHINGTON, D. C., 6. januarja. — Sovražniki Kelloggove proti-vojne pogodbe so obnovili včeraj svoje napade v senatu. Običajno molčeči republikanec McLean iz Connecticuta je zabaval polne galerije s ciničnimi pripombami. On in drugi nasprotniki pa vedo, da so poraženi in nespravljiva gospoda Moses in Reed sta skušala skleniti kompromis glede razlagajoče resolucije, s katero bi se "zavarovalo" Monroe doktrino.

Prvobornik za pogodbo, senator Borah, je sedel mirno ter poslušal pereče pripombe McLeana, ki je primerjal Kelloggovo pogodbo z metanjem kosov papirja na vojne pse, v pričakovanju, da bo to metanje resno poškodovalo pse ali pa uničilo njih tek po bolj okusni jedi.

Če zavzeto interpretacijsko resolucijo ter ne sprejmemo predloge glede križark, — je rekel, — bomo obvestili celi svet, da bo sestavljena naša prva vrsta obrambe v bodočnosti iz samih molitvenikov.

Najpluvnejši demokrat v komiteju za zunanje zadeve, senator Swanson, je nastopil pred McLeanom ter nekoliko pohvalil pogodbo. Imenoval jo je "le gesto" in "luč", dasiravno slabotno, ki bi mogoče vodila nekateriga po poti mira. Rekel je, da jo je treba ratificirati, ker bo se odklonitev na vsak način napačno razlagalo.

Močno je priporočil zgrajenje petnajstih križark, kajti po njegovem mnenju se ne more noben narod zanašati na pogodbo "za varstvo".

Ozmerjana hčerka Tom Mixa.

Hčerka Tom Mixa, Ruth Jane, je dobila od sodnika Rosenkranza v Los Angeles strog ukor, ker ne izhaja z \$225 na mesec in ker je dolžna do tisoč dolarjev nekemu newyorškemu hotelu.

Rimska opera sporočena po radiju.

ROM, Italija, 6. januarja. — Predstava Bellinijeve opere Norma v italijanski kraljevi operi je bila včeraj zvečer sporočena brezžičnim radijskim putem po vsej Italiji.

Intenziven mraz v Franciji.

PARIZ, Francija, 6. januarja. — Francija je danes v oprijemu intenzivnega mraza, kajti sneg je padal po skoro celi deželi.

ŽENKE V FINANČNIH AFFAIRAH.

Češki listi poročajo, da je igrala v veliki finančni aferi Prve meščanske hranilnice v Pragi, pri kateri gre za mnogomilijonske izgube, glavno vlogo gospa Zeitzka-merjeva, ki je ujela v svoje mreže ravnatelja Svoboda.

ČEV LJAR -- PREDSEDNIKOV SVETOVALEC

Čevljar, ki je pred davnim časom svetoval predsedniku Coolidgeu, se bo končno vendar oglasil v Beli hiši.

NORTHAMPTON, Mass., 6. januarja. — James Lucey, star triin sedemdeset let, čevljar po poklicu, bo končno izvedel svoj davno izraženi namen, da obišče svojega prijatelja, predsednika Coolidgea. Objavil je, da bo odšel v Washington jutri in da ni bil, v kolikor mu je znano, predsednik Coolidge obveščen o njegovem prihodu.

Mogoče me ne bodo spustili v Belo hišo, a jaz bom kljub temu to vsaj poskusil, — je rekel.

Ko je bil predsednik Coolidge izvoljen za podpredsednika, je napisal pismo čevljarju, v katerem je rekel, da se mora dosti svojega uspeha v življenju zahvaliti dejstvu, da je sledil domačim nasvetom Luceya, ko je bil predsednik še mlad odvetnik v tem mestu. Povabil je Luceya, naj ga obišče v Beli hiši, Lucey pa je rajše čakal.

Ne sedaj, — je odvrnil. — Mislim, da bom čakal, dokler ne pridete na višje mesto.

Ko je podpredsednik končno dosegel "višje mesto", napovedano od čevljarja, se je Lucey še vedno obotavljal s svojim obiskom v Washingtonu.

Jaz mislim, da bom še čakal, je odvrnil na vsa tozadevna vprašanja. — Jaz nečem, da bi ljudje mislili, da sem eden onih "office seekers".

Sedaj, ko pa se bliža predsednik svoj umaknitvi, je Lucey mnenja, da lahko izvrši svoj že davno obetani obisk v Washingtonu brez vseh zadreg.

Vi me najbrž ne boste mogli obdolžiti, da delam stvari v "hurry".

Rekel je, da bo obiskal Washington v glavnem, da uživa obisk pri svojem starem prijatelju in da se mu zahvali za škaflo cigar, katero mu je poslal predsednik za Božič.

V BAKRENI RUDNIK

pri Maroco-hi v Peruju je vdrla voda; utonilo je 27 rudarjev.

OBSOJENCA STA DOBILA TEDEN ODLOGA

Na smrt obsojena morilka svojega moža je dobila teden dni odloga. Zaposlen dan za šerifa. Sodna povelja so si nasprotovala.

NEW ORLEANS, La., 6. jan. — Včerajšnji dan, po postavi zadnji za Mrs. Ado Bonner de Bouef in dr. Thomas Dreherja, je proizvedel teden dni odloga.

Morilec James Le Bouefa, moža na smrt obsojene ženske, sta videla včeraj odloga guvernerja Longa, ki je bil nato preklican ter končno zopet uveljavljen, tik pred usmrčenjem.

Šerif Charles Pecot je imel preiskavo nove vrvi, jo raztegnil na uteži 700 čevljev ter ponovil svoje mnenje, da bo držala.

Mrs. Le Bouef in doktor sta dobila sedem nadaljnjih dni, da razmišljata, če bosta ostala živa ali če bosta visela.

Cela stvar je skrajno zamotana ter ne bo hitro rešena, ker je nastale vprašane, če lahko en sam sodnik strmoljavi povelje večine sodišča ter ustavi oboje. Štirje sodniki so predvčerajšnjim glasovali, naj šerif opravi eksekucijo. Peti, glavni sodnik O'Neill, pa je podpisal odlok.

Čutil je, da bi se moralo odločiti o vprašanju, če naj se imenuje posebno komisijo, ki bo preiskala duševno stanje obsojenec.

Dočim je guverner Long razmišljal, je bil šerif Pecot neumorno zaposlen.

Sel je iz Franklin jetnišnice k generalnemu pravniku Saint, odvedel slednjega v najvišje sodišče ter se vrnil nato v Franklin jetnišnico.

Smrtni padec dveh armadnih letalcev.

WASHINGTON, D. C., 6. jan. — Dva armadna letalca sta zgorela včeraj, ko je padlo nju letalo na poti iz Langley polja na Bolling Field, pri Heathville, Va. Oba sta bila poročnika v rezervi.

Baldwin straši pred zmago delavske stranke.

LONDON, Anglija, 6. jan. — Z govorom v Worcester je otvoril ministrski predsednik Baldwin svojo volilno kampanjo z napadom na "socialistično ali delavsko stranko", ki temelji baje še vedno na socializmu. Pri tem pa je pričaral poslušalcem nevarnost poskusa socialistične kontrole bančnih zadev. Glede splošne stavke pred dvema leti je izjavil:

Mi nočemo preživeti še enkrat takega udara za našo trgovino in naš kredit.

Devet letal moralo prisilno pristeti.

NORFOLK, Va., 6. januarja. — Devet hidroplanov od 24, ki so odleteli iz Hampton Roads na Kubo, je bilo prisiljenih pristati pri Georgetownu, S. C.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK
V AMERIKI.

STRAHOVIT MRAZ PO VSEM SREDNJEM ZAPADU

Srednji zapad zmrzuje po blizardu, ki je povzročil smrt enajstih ljudi ter blokiral skoro ves promet. — Zračna pošta je bila ustavljena. — Mrzlo vreme na Jugu.

KANSAS CITY, Mo., 6. jan. — Mraz je padel na Srednji zapad in Jugozapad po enem najhujših viharjev v seziji, ki se je pojavil pred včerajšnjim. Ta vihar je povzročil smrt najmanj enajstih ljudi. Snežni zameti so ustavljali vlake, ovirali žične komunikacije ter splošni promet po obširnem ozemlju. Zračna pošta na Chicago-Dallas črti je bila ustavljena.

"?" LETALO JE PORAZILO VSE REKORDE

Armadni aeroplan je še vedno v zraku, po 133 urah. — Question Mark je prevozil več kot sedem tisoč milj z naglico sedemdesetih milj na uro.

LO ANGELES, Cal., 6. jan. — 133 ur v zraku je rekord, ki ga je včeraj zjutraj dosegel armadni aeroplan "Question Mark". Velika zračna ladja je bila na povratnem poletu iz San Diego v Los Angeles. Aeroplan je že porazil rekord nemškega vodilnega zrakoplova Graf Zeppelin na njegovem poletu iz Nemčije v Združene države tekom pretekle jeseni.

S povprečno naglico kakih sedemdesetih milj na uro je preletel aeroplan več kot sedem tisoč milj.

Stanje Herricka se je izboljšalo.

CLEVELAND, O., 5. jan. — Myron Herrick, poslanik Združenih držav v Franciji, je dobil danes od svojih zdravnikov dovoljenje, da sme sedeti v postelji v svojem domu v Gates Mills. V postelji je bil poslan zadnji terek, po napadu astmatične influence. Poslanik pa je bil zadovoljen s tem, da ostane v postelji ter čita.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 \$ 9.30	Lir	100 \$ 5.75
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$ 11.30
"	2,500 \$ 45.75	"	300 \$ 18.80
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$ 27.40
"	10,000 \$ 180.00	"	1000 \$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIN
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Denar brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Barclay 6189.

KITAJSKA

Prvič tekom ene generacije se obeta Kitajski leto napredka ter dobrih izgledov napram miru in stabilnosti.

Duevi neizpolnjenih nad so prešli. Nezreli načrti revolucionarjev so se unaknili zmernim načrtom zmernih elementov za praktično rekonstrukcijo.

Sovjetska Rusija je izgubila na Kitajskem skoro ves svoj vpliv. Velika Britanija je obnovila svoje prijateljske zveze. Celo Japonska je precej zmerna, dasi ima še vedno vojaštvo v Šantungu.

Maudžurija, zadnja opora protinacionalističnih fakcij na Kitajskem, je slednjič razvila nacionalistično zastavo.

Nacionalisti delajo v znamenju zmernosti, in to je najbrž največja jamščina za pristni optimizem.

Nobenega dvoma ni več, da se Kitajci zavedajo silne naloge, ki jih čaka.

Še pred par leti so se voditelji mlade Kitajske zadovoljevali z gesli, naperjenimi proti inozemcem ter rožnatimi načrti, ki so bili brez vsake podlage.

Še prejšnje poletje je sin dr. Sun Jat Tsena, eden najvplivnejših mož nove vlade, predložil načrte za gradnjo železniških prog na razdaljo tisočev in tisočev milij.

Toda za uresničenje teh sanj bilb treba tako velike vsote, kot znaša današnji kitajski dolg.

Govoriti o železnicah je lahko, malo težje je pa dobiti par milijard dolarjev novega posojila.

Medtem se pa general Kaj-Šek in njegov finančni minister T. V. Seong pečata s podrobnostmi, kako bi bilo mogoče ustanoviti uspešno vlado.

Usnovljena je bila centralna banka. Kmalu bodo tudi finance reorganizirane.

Profesor Kemmerer, ki je s svojimi načrti pomagal že toliko državam, da so si v finančnem oziru opomogle, bo celo leto na Kitajskem ter delal načrte za konsolidacijo kitajskih financ.

Dohodki mornariške carine bodo večji, ker ima Kiajska avtonomijo glede monopola.

Bodočnost bo šele pokazala, če se bo Kitajeem posrečilo odpraviti ta odzvine med-provincejalne davke, ki so delali v preteklosti trgovini toliko preglavice.

Nadalje se je začel pečati Kaj-Šek z najbolj delikatnim problemom — z znižanjem armad. To je pa najtežavnejše v vsem položaju. Dozdaj je še vedno pod orožjem več kot dva milijona vojakov. Armadni voditelji lahko vsak hip strmoglavijo vlado. Težava obstoji v tem, ker bi se odpuščeni vojniki organizirali v roparske tolpe ter preplavili deželo. Dozdaj ni še noben kitajski voditelj rešil tega problema.

Če ga razreši Kaj-Šek, bo dokazal, da je vse drugačen mojster kot so bili njegovi predniki.

Še nikdar v nobeni deželi niso imeli voditelji težavnejših problemov kot jih imajo kitajski nacionalisti.

Narod, ki so ga rušile leta in leta civilne vojne, se pretvarja iz fevdalizma v modernizem.

Tekom ene generacije skušajo voditelji izbrisati razliko med petnajstim in dvajsetim stoletjem.

Administraciji bodo precej olajšali delo načini industrije kitajskih kmetov ter stoletja stare lokalne organizacije in lokalne samovlade.

Toda voditelji ne smejo biti preveč temeljiti in ne smejo naenkrat seči predaleč.

Preveliko nasilno odvajanje od kitajskih običajev in kitajske zgodovine bi utegnulo postati usodepolno.

Moti se, kdor misli, da bo šlo vse gladko in brez nemirov.

Naloga je preogromna, da bi jo bilo mogoče rešiti mimogrede in brez zaprek.

Svet sme biti precej optimističen, resničnih sadov pa ne sme prezgodaj pričakovati.

Upor v Afganistanu.

Upori, kakor ga javljajo vesti od afganistanske meje, so v zadnji dobi že bolj izjemni pojav. Uporno gibanje, ki bi imelo za vzrok odpor prebivalstva zoper moderne reforme vladarja, zoper reforme, ki se vrše v znamenju evropeizacije, so dandanes zares že stvar iz arhiva. Nekdaj so bile na dnevnem redu na dalnjem vzhodu, posebno pa v islamskih deželah, kjer so bile naravnost vsakdanja zadeva. Dandanes so že redkost in danes stoji v ospredju gibanje prebivalstva, ki sili vladarja, vlado, odnosno mandatarno oblast, da se dežela hitreje modernizira.

Kralj Amanulah, gospodar Afganistana, je doživel izjemo, da se je uprlo prebivalstvo proti njegovemu reformnemu delovanju. Takoj pa lahko postavimo trditev, da si je upora sam kriv. Sama od sebe se vsiljuje primer s Turčijo, kjer so se izvedle gotovo še mnogo radikalnejše reforme, še bolj evropske, pa se ni prebivalstvo prav nič upiralo. Kemal paša je odstavil sultana, odpravil kalifata, proglasil republiko, razkril ženske obraz, zavrgel fes in dekretiral evropsko nošo, uvedel latinsko pisavo, tedaj za vsakega pravovernega muslimana same brezverske stvari. Pa mudiar ne bil mogel nihče trdit, da je veljala Turčija za manj konservativno, manj islamsko deželo, kakor katerakoli druga država. Tudi v Turčiji so bile reforme kolosalno delo, ki so morale računati z narodovo zaostalostjo.

Amanulohov neuspeh ni toliko znak kulturne zaostalosti Afgana, marveč mnogo bolj znak njegove premajhne sposobnosti.

Toda Kemal paša je mož na mestu, ve, kako je treba začeti in kako nadaljevati. On si je najprej uredil vojsko, si izbral množico strokovnjakov in pomočnikov in potem je mogel slediti ularce za udarcem.

Kralj Amanulah se zdi zares kot kralj iz operete. Smešno so se glasila poročila iz Afganistana, opremljena s slikami, kako kralj sam poučuje afgansko publiko o imenitnosti evropske kulture in kako mu kraljica pomaga na slični način. To spada v opereto, zakaj dober vladar, ki hoče reformirati, bi moral vedeti tudi, kako se stvar organizira. Ako bi si bil Amanulah uredil najprej dobro vojsko, si organiziral štab dobrih sodelavcev, potem bi lahko izvedel še temeljitejše reforme, a zraven bi ostal vladar in poznejši rodovi bi mu peli slavo.

Amanulohov neuspeh ni toliko znak kulturne zaostalosti Afgana, marveč mnogo bolj znak njegove premajhne sposobnosti.

MORILEC LASTNEGA OČETA

PRED POROTO

V Innsbrucku na Tirolskem se je te dni vršila senzacionalna razprava, za katero je vladalo v javnosti splošno zanimanje. Na obtožni klopi je sedel dijak Filip Halsmann, obtožen umora svojega lastnega očeta. Zločin je bil izvršen pred meseci v planinah. Oče in sin sta odšla nekoga dne v gore, s ture se je pavnil samo sin. Očeta so našli mrtvega ob potoku. Bil je ves pobit, glava mu je visela v vodo.

Sprva je vse kazalo, da gre za nesrečo. Toda pozneje je nastal sum, da je sin svojega očeta umoril. Lega trupla je bila precej nenaravna in zdelo se je, da je starega Halsmanna nekdo namenoma porinil v vodo. O tem so bile zaslišane številne priče, zlasti pastirji, ki so bili mnenja, da se stari Halsmann na razmeroma položnem pobočju ni mogel toliko pobiti in da gre nedvomno za zločin. Krvavi sledovi, ki so se poznali na kamnih, so bili za osumljenega Filipa tudi težke indicije.

Fant se je izgovarjal, da sta šla z očetom navkreber po planini. Kar je oče zaostal, češ da mora na stran. Sam je šel naprej, a nenadoma je začel pretresljivi krik. Okrenil se je in videl je še, kako se je oče valil po hribu, se večkrat prekotalil in nato obležal tik nad potokom. Oditel je očetu takoj na pomoč, toda bilo je že prepozno. Nesrečni oče se je pri padcu tako poškodoval, da je obležal mrtve. Videč, da ni nobene pomoči, ga je Filip pustil ležati. Obvestil je planšarje in pastirje o nesreči. Poprej si je še umil roke, ki si jih je umazal s krvjo, ko je očetu umival obraz.

Toda zagovor mladega študenta se ni zdel verjeten in na ukaz dr.

Za večjo varnost

Vbodoče bodo vsi ameriški submarini opremljeni s posebnim stolpom, ki bo imel posebno konstruirana vrata, skozi katero se bo v slučaju nevarnosti posadka lahko rešila.

žavnega pravdnika je bil Halsmann aretiran ter obdolžen umora svojega očeta. Pokopalo ga je tudi obdukcijsko poročilo, zakaj zdravniki so navedli, da je nekdo udaril ponesrečenca s kamnom po glavi in da je popolnoma izključeno, da bi se bil ponesrečil.

Razprava je trajala več dni. Zaman je obdolženec trdil, da je nedolžen in da hočejo izvršiti nad njim justični umor. In tudi izpovedi znanecv sorodnikov in prijateljev, ki so slika mladega Filipa kot mirnega, poštenega fanta, ki je z očetom živel v najlepši slogi, niso mogla ovreči dokazov o njegovi krivdi. Izjave priče in mnenja izvedencev so bile pretežke indije. Porotniki so glavno vprašanje glede umora potrdili z 9 proti 3 glasovom in Halmann je bil obsojen na 10 let težke ječe.

Po prečitaniu krivdoreka so se odigrali mučni prizori. Obtoženci svoji so začeli glasno plakati, iz občinstva so se začeli ogorčeni protesti in klici proti razsodbi. Predsednik je zagrozil, da bo dal dvorano izprazniti, nakar se je razburjenje nekoliko poglobilo. Končno so pripeljali v dvorano obsojenca. Še preden so mu sporočili krivdorek porotnikov, je vzkliznil:

"Vi vršite nad menoj justični umor!" Obrnil se je proti predsedniku rekoč: "Zakaj ne smem govoriti, da ni prošil za besedo. Po resumeju obtožencev sploh nima pravice govoriti. Obtožencev so hoteli prečitati pravdorek, toda Halmann je ponovno vzklikel in zakričal: "Nedolžen sem in ostanim do svoje smrti! Jasnno je, da se mi godi krivica, saj pač ni težko nedolžne ljudi osumiti! V dvorani je nastal ponovno strahovit tršč, čuli so se samo Halmannovi klici justični umor!"

Predsednik je razburjen vstal in odgovoril: "Ne, tu je pravica!" — "Ne, marveč zločin!" je kričal Halmann. Med publiko je nastalo strahovito razburjenje.

Peter Zgaga

Neka radovedna rojakinja me vprašuje, če sem v poljubih kaj dobro pokovan.

In bi rada izvedela, kaj pravzaprav poljub pomeni, kakšen, zmisel ima in kaj imajo od poljubov.

Predsednik je ponovno zagrozil, da bo dal dvorano izprazniti in da bo dal vsakogar, ki bo razgrajal, aretirati. Halmann je medtem kričal: "Teta, ali verujš in ti stric, si li prepričan, da sem kriv?" Sorodniki so medtem skočili k Halmannu in ga začeli objemati. Stražniki in orožniki so jih razganjali. Ker je prišla publika besneti, je predsednik ukazal, naj dvorano izpraznijo.

V dvorani so ostale samo priče, sorodniki, izvedenci in novinarji. Še enkrat se je obrnil predsednik k obtožencu rekoč: "Poslušajte krivdorek porotnikov!" "Nočem doživeti te sramote," je odgovoril Halmann. Končno so ga odpeljali iz dvorane, sodniki pa so odšli na posvetovanje. Halmann je bil obsojen na 10 let težke ječe. Zagovornik je vložil ničnostno pritožbo.

Obsojenca so odvedli v samotno celico, kjer si je skušal prezežati na rokah žilah, kar so pa pazniki preprečili.

ZANIMIVA SODNA OBRAVNAVA

NAVA

18. decembra se je vršila pred okrožnim sodiščem v Tuzli razprava zaradi uboja, ki je bil izvršen na Radičevem shodu leta 1926. V tem času je prišlo do hudih razprtij med Radičem in Nikičem, zato je Nikič ustanovil svojo praktično organizacijo in stopil v odločno borbo proti Radiču. Člani Nikičeve politične organizacije so razbijali Radičeve shode, kjer so je mogli. Tako so skušali razbiti tudi shod, ki ga je sklical Radič v Tuzli dne 22. septembra l. 1926. Kot razgrajalec se je posebej odlikoval neki Ivo Josić, ki je neprestano motil Radiča z medklici. Zborovalce je to razburilo in navalili so na Josića ter začeli dehati po njem s palicami. Policija je intervenirala in izvela Josića iz gneče ter ga odvredila na stražnico. Spotoma se je Josić zgrudil na tla in izjavil, da je ranjen. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima težko rano v trebuhu. V gneči ga je nekdo zabodel z nožem. Josić je v bolnišnici podlegel težki rani. Policija in sodišče je uvedlo preiskavo, da bi našla napadalca, toda brez uspeha. Aretiranih je bilo sedem seljakov, ki so izjavili, da so bili na shodu, odločno so pa zanikali, da so bili udeleženi pri napadu na Josića.

Sodišče je oprostilo sedem obtožencev.

bovanja tisti ljudje, ki se poljubujejo.

Zal, da tega tudi jaz ne vem, kajti za poljube se nisem dosti zanimal. Vem le toliko, da človek nič ne občuti, če se ustnice ustnice dotaknejo in vem tudi, da je nezmišl vsak poljub, ki dalje časa traja.

Videl sem že zaljubljenca, ki sta stala objeta v mesečini in ustnice sta se jima sprijele za celih pet minut.

Pet minut ni še tako dolga doba, toda za en sam poljub je strašno dolga — štiri minute in petinpetdeset sekund predolga. Kaj je tekom petih minut mislil on in kaj je mislila ona?

Jaz sem pozneje z obema govoril in sta mi razodela, kaj sta mislila.

Povedala mi seveda nista tisti večer, pač pa par let kasneje, ko so se misli izostrile in se je ljubezen nekoliko ohladila.

On je tekom pet minut dolgega poljuba mislil sledeče:

— Kako čudno je vendar življenje. Koliko sem že čital in slišal praviti, da so poljubi sladki, v resnici se jih pa človek hitro naveliča. Posebno takega dolgega poljuba je človek hitro sit. Ko se ustnice dotaknejo, se čuti nekako gromaznenje po hrbtu, toda le za hip. Zdaj je že vsega konec. Zdaj naprimer že ne čutim ničesar več.

In vse se mi tako zdi, da ima ustnice pobarvane. Nekak čuden, grenkast okus. No, ali še ne bo konec tega poljuba? Saj bi odnehal, pa je nočem žaliti. Bi mislila, da je nimam rad. No, zasrčan mene, če ima od tega res kakšen užitek, naj ga ima. Jaz ga že nimam. Bom rajši kaj drugega mislil, da bo prejel končano. Denarja imam še dva dolarja in trinideset centov. Hvala Bogu, da je jutri že petek. Pa ostriži se moram dati in obriti. In cigarete tudi nimam. Kaj bo vendar nehala? Kaj imajo ženske od tega brezkončnega poljubovanja? Še malo naj se na gnebum, pa mi bo padel klobuk z glave. Cesta je blatna. Ves dan je deževalo. Šele ob sedmih, predno so šla na sestanek, se je jasnilo.

Kaj če mi pade klobuk v blato in če ga pohodim? Nov klobuk! Dolar osemdeset centov. Kdo ve, kaj bo nočej za večerjo. Gospodinja mi kuha že tri dni same polpete. Oh, da bi še vsaj kak človek prišel, da bi naju prepredil. Pa ni nikogar... Niti psa ne... Oh, to je neznozen poljub...

To je mislil fant tekom pet minut trajajočega poljuba.

Istčasno je pa mislila ona:

— Moški so vsi drugačni kot smo ženske. Jaz uživam, če moškega poljubim, ne pa če moški mene poljubuje. Če bi trčila, da me ta brezkončni poljub kolikoli opaja, bi lagala. Da, ko me je objel in prišel svoje ustnice k mojim, je bilo prijetno. Toda le tisti trenutek. Kaj pa vendar ni slj? Da bova večno stala sredi steze. Bog daj, da bi kdo prišel in naju prepredil. Toda jaz mu ne smem reči, naj me izpusti iz objema. Pravijo, da dobro zasluži, da ni zapravljujev in ni pijance. Moja mati pravi, da bo dober mož. — Drži se ga, — mi je rekla mati — to bo dober mož. — Kaj naj torej storim? Da bi imel že vsaj malo manjši nos. Saj se mi bo odliš njegovega nosu do jutri na licu poznal. In tudi nikaj prijetne sapa nima. Stavim, da diši po česnu. Ali je čebula? Sama ne vem. Toda grozno zandaja... No, kaj res še ne bo končan ta poljub? Ali me bo do zore objemal. In obril se tudi ni, pacek!... Oh, saj pravim, to so moški. Še do deset bom naštel, in če me ne bo izpuštil, bom hlinila omedlevice. Torej... ena... dve... tri...

Tedad je pa Peter odtrgal suh list z drevesa, in list je padel pred njima na pot.

Oba sta izrabila priliko ter se delala kot da bi se strašno prestrašila.

On se je prijel za glavo ter se opotekel.

— Ah, ah, — je mrmral, — kakšna sladkost, kakšna sladkost. Še malo, pa bi me umorila s svojim poljubom.

— Ni dosti manjkalo, — mu je pritrčila ona, — pa bi omedlela.

TEŽAVNA TURA

Stif Fabjan.

je plezanje na ledenik Matterhorn v Švici. Slika nam kaže sedem turistov, ki se poslužujejo bakelj.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

V DEŽELI KOKAINA IN ROMANTIKE

Bolivija, najneznatnejša pokrajina južne Amerike, se pripravila na vojno s sosedno republiko Paragvaj. Če pride do vojne med obema republikama, bo po naših nazorih ta spopad zelo originalen. Dve armadi bosta pridrili skozi tropično džunglo in nevarna močvirja, da pomerita svoje sile. Ne smemo si pa misliti pod armado evropske vojaške formacije, dobro organizirane in oborožene. Najnovejši podatki v tem pogledu nimajo, toda še nedavno je štela bolivijska armada 8 generalov, 1013 častnikov in 2000 mož. Na dva vojaka odpade en častnik. Čudno število razmerje med častniki in moštvom pa ni paten Bolivije, kajti mnoge južne in srednjeevropske republike Bolivijo v tem pogledu še prekašajo. V teh republikah mora biti oni, ki gre na vojno, vsaj kapitan, kajti suknja navadnega vojaka nikomur ne imponira.

Bolivia sama je bila pravadno bivališče kulturnih Inkov in svobodnih Indijancev. Leta 1538 je pa prišel v bolivijske gore Pizarro s španskimi četami in je po krvavih bojih deželo zasedel. Nesrečni Indijanci so drago plačali obrambo svoje domovine, toda slednjič so se sprijaznili z bridko usodo. Šele potomec slavnih Inkov Topak Amaru je nastopil proti osvajaalcem in se je junaka boril za svobodo. Toda zli duhovi so premagali dobre. Amaru je bil poražen in z njim je padla zadnja nada na svobodo. Skoro 300 let so bili Španci kruti vladarji Bolivije, dokler ni postala leta 1825 samostojna republika.

Visoke, skrivnostne so bolivijske gore, krasna njena jezera. Visoko v gorah na bregovih svetega jezera Titicaca se pojavijo od časa do časa skupina belokozcev, iskalcev zakladov. Globoko pod temnimi valovi gorskega jezera leži bajno ogrožen zaklad, ki so ga vrgli v jezero preganjani Inki. Mnogi beležniki so že iskali ta zaklad, toda jezero ga ne da iz svojega naročja.

Bolivijo bi lahko nazvali deželo kokaina. Bog Pano čuva svoje zavetišče in preganja vse pritepenice. Turisti, ki jih je zaneslo v bolivijske gore, pripovedujejo, da človek na prvi pogled res dobi vtis nekakega prokletstva. Bolivijske gore so zelo visoke in ker je zrak

v višjih plasteh redek, začne človek močno dihati, srce in pljuča delujejo zelo intenzivno in rado se pripeti, da začne turistu teči iz nosa, ust in ušes kri. Turisti poznajo ta pojav kot višinsko bolezen. Narava je pa omogočila prebivalcem Kordiljer življenje s tem, da jim nudi kok, ki ga zvečijo, kakor zvečijo malone vsi Američani tobak. List te rastline se zvije in položi v usta in čimbolj ga žvečimo, tem lažje deluje srce. Malone vsi Bolivijci so kokainisti, seveda ne v našem pomenu besede.

Malokje na svetu so ljudje tako pobožni, kakor v Boliviji. Domačini, Indijanci, so povečini katoliki. Po velikem naporu misijonarjev so se izneverili svojim poganskim bogovom in sedaj priznavajo samo enega boga. Svojo vero kažejo tudi na zunaj. Na velikih črno lakiranih papirnatih cilindrih imajo pritrjene bele, iz

volne pletene križce. Naselbina bolivijskih Indijancev zelo spominja na prekopano pokopališče. V gorah, kjer ni lesa, stanujejo Indijanci v podzemnih jamah, nad katerimi so grobovi Bolivijci so po naravi sentimentalni lahko miselnosti ljudje. Vsi bi radi čez noč obogatili. Razne loterije niso nikjer tako razširjene, kakor v Boliviji. Skoro vsak prebivalec ma srečke in skoro vsaka dan se vrši žrebanje. S srečko ima vsak prebivalec tudi svojega, v cerkvi razstavljenega svetnika, na katerega se obrača z dolgimi molitvami in lepimi obljubami, da bi mu pomagal zadeti v loteriji. Vsa svetnik želi svojemu varovancu dobiti, toda zadene lahko samo eden in zato mora marsikateri svetnik slišati psovke in kletvice.

Velika, krasna in skrivnostna je Bolivija. Gore krijejo v svojem naročju neizmerno bogastvo, in kdor pozna to deželo, bo priznal, da je mnogo resnice v trditvi domaćinov, da ima vsak kamen, ob katerega se človek spodtakne, veliko vrednost. Največje naravno bogastvo Bolivije je v rudah. Manjka samo marljiva roka, dostop do morja, železnice in ceste. Če bi bila Bolivija preprežena z železniškimi in cestnimi omrežjem in če bi imela ugoden dostop do morja, bi bila ena najbogatejših južno ameriških republik.

ZLATA NAJDBA

O nekem Andreju Degasperiju iz Trenta kroži pa laških listih naslednja zgodba:

Degasperij je 70 leten starec, ki je živel v najbujnejših okoliščinah. Pred nedavnim mu je znanil pred nadzornim mu je znanil, zeblo ga je in ker si ni znal drugače pomagati, je sklenil, da žrtvuje svojo staro postelj. Razsekal jo je in zakuril. Hipoma je skočil iz ene gorečih nog nekakšen kovinski zamašek, a za njim se je vsul dež kovanega denarja. Degasperij je zaprepaščen pogasil peč in pogledal natančneje, kaj bi bilo. Bil je res denar, star denar, 100 kovanec. Starec je odšel v neko trgovino in prodal kovanec, samo enega si je ohranil. Za ostale mu je dal 200 lir. S tem denarjem je starec živel tako dolgo, kolikor se pač da. Te dni pa mu je znanil, da se je odpravil k nekemu zlatarju in ta mu je zanj ponudil 67 lir. Starec je kar debelo gledal, a stvar je bila v redu. Kovancec je bil napoleonov, star zlat denar, ki je danes toliko vreden. Degasperij ni vedel, da mu čuden slučaj natrosil v revščino kopice cekinov. Z nenavadno zažve in vsek na prvi pogled res dobi vtis nekakega prokletstva. Bolivijske gore so zelo visoke in ker je zrak

VOJAŠNICE — LJUDSKE VZGOJEVALNICE

Čehoslovaška demokracija je iz vsega početka umela dati vojašnicam poleg vojaških tudi izobraževalne naloge in cilje. Kako daleč je do danes v tem uspela, je razvidno iz poročila, ki ga objavlja list "Vojskova Vrhova" (Vojska v zvezi): Po vojašnicah so urejeni posebni prostori za zabavo in izobraževanje: knjižnice, radio-postaje, telovadnice itd. Hakihi dvorani je sedaj po vseh vojašnicah v državi 1382; razen tega ima vojaštvo 42 igrišč, 16 prostorov za lawn-tenis, 100 kinematografskih aparatov, 37 skioptikonov, 155 radiofonskih postaj, 209 footbalskih oprem, 79 glasovirjev, pianinov in harmonijev, 48 stalnih in 25 prenosljivih odrov, 107 oprem za wolley-bal, 812 šahov, 324 domin itd. Vojaške knjižnice štejejo 398.955 zvezkov. Lani so dobili 26.488 novih knjig, 9070 starih knjig so zavržili. 75.054 vojakov je prebralo vsega 653.556 knjig, tako da je bila vsaka knjiga dvakrat izposojena. V vojaških čitalnicah je bilo vsega 4940 časopisov. — Zanimivo je, kako zelo je padel po vojašnicah konzum alkohola. V vojašnici nekakega polka v Pragi prodajo vojakom vsak dan po 400 litrov mleka in — 25 litrov piva! To so fantje!

Velike sleparije z vojnimi posojili so odkrili na Čehoslovaškem. V letih 1921 do 1923 so vtihtopili iz Madžarske velike množine vojnoposojilnih papirjev, ki so se vnovčevali na podlagi izposojenih čehoslovaških domovine. Škoda, ki jo je imela čehoslovaška država, se cení na štiri milijone čeških krun.

ISČEM svojega brata S. MAHRA-NIČ, doma iz občine Netretič, Prosim rojake Hrvat in Slovence, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča. Mat. Mahranč, 121 Ahmad Way, Pittsburgh, Pa. (2x7&8)

FOREST CITYČANI POZOR! Prodajam po nizki ceni Jack hammer, dva meta stila in 60 četljev hosa-a, vse v dobrem stanju. Math Šemrov, Brownale, Pa. (2x 5&7)

PRESKRBA S KURIVOM V ZRAKU

Armadni zrakoplov, ki je bil večeraj nad 133 ur v zraku, preskrbujejo s kurivom na način kot nam ga kaže slika. Iz gornjega letala napeljejo v spodnje letalo cev in spuste po nji gazolin.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

Republike centralne Amerike.

Na svojem potovanju po Latinski Ameriki se je bodoči Predsednik Združenih držav Herbert Hoover najprej ustavil v pristaniščih Centralne Amerike ob pacifični obali.

Dasi na zemljevidu Centralna Amerika izgleda kot zemeljska ožina, raztegajoča se v jugovzhodni smeri od Mehike do Columbijske Karibijskem morjem in Pacifičnim oceanom, je ona majhen kontinent na sami s svojo posebno geološke formacije, ki spaja Severno in Južno Ameriko.

V političnem pogledu ime Centralna Amerika predstavlja šestorica malih republik — Guatemala, Honduras, Salvador, Nicaragua, Costarica in Panama — in britansko kolonijo Honduras. Omenjena šestorica republik predstavlja "Centralno-ameriško družino narodov". Površina vseh teh republik skupaj je za kakih 15.000 kvadratnih milj večja kot California.

BRITANSKI HONDURAS, pokrajina 8500 kvadratnih milj in 46.000 prebivalcev, je edina evropska kolonija v Centralni Ameriki. Nahaja se ob obali Karibijskega morja (mehikanskega zaliva) in producira v glavnem tropično sadje, mahagonovino, "chicle" in cedrovino, ki se večinoma izvažajo v Združene države.

HONDURAS, prva centralno-ameriška republika, ki jo je Herbert Hoover obiskal, zavzema površino enako Pennsylvaniji. Ali s tem tudi konča vsaka primera. Prebivalstvo šteje kakih 800.000 duš in glavno mesto, Tegucigalpa, šteje 39.000 prebivalcev. Honduras je poljedelska in živinorejska dežela in ima veliko, ali še nerazvito mineralno bogastvo. Razun goveda in kož glavni izvozni izdelki so banane, kokosovi orehi in kava. Prebivalci so večinoma Indijanci s primesjo španske krvi.

GUATEMALA, severo-vzhodni sosed Hondurasa, je približno tako velika kot država New York. Gorovje, ki vsebuje mnogo ognjenikov, se razteza od severo-zapada proti jugo-vzhodu blizu Pacifika. Ob ozkem obronku gorovja na zapadu se nahaja najbolj naseljeni del dežele. Od 2.125.000 prebivalcev čez 60 odstotkov je čistokrvnih Indijancev, večina ostalih pa so mešanci. Sistem peonaze (tlačanstva) še obstoja na mnogih kavnih plantajah. Glavno mesto, Guatemala, je bilo popolnoma vničeno od potresa v l. 1917, ali je bilo vsaj deloma na novo zgrajeno. Šteje se, da 120.000 prebivalcev. Druga važna mesta so Coban in Tutucupan. Republika ima mnogo pristanišč ob obeh obalah Atlantika in Pacifika.

NICARAGUA, kjer so se nedavno vršile predsedniške volitve pod nadzorstvom Združenih držav, je nekoliko večja kot država New York in šteje okoli 650.000 prebivalcev. Managua je glavno mesto s 33.000 prebivalcev. Leon in Granada sta drugi največji mesti. Večino prebivalstva tvorijo potomci prvotnih prebivalcev s primesjo zamorske krvi. Nicaragua je bogata, ali še nerazvita dežela. Od rud ima zlata, srebra, bakra, svineca, železa in niklja.

Gozdovi nudijo kavčuk, ebano-vino, cedrovino, "rosewood". — Subtropične divjačine je jako mnogo. Za promet je velike važnosti jezero Nicaragua, 100 milj dolgo in 15 milj široko, in sosedno jezero Managua. Z reko San Juan ob meji Costarice tvori jezero Nicaragua podlago za ladijski kanal, ki bo nekaj spajal Atlantsko in Pacifično morje. Zdr. države so l. 1916 za tri milijone dolarjev kupile pravico do zgraditve tega kanala. Izvršitev tega kolosalnega inženirskega podjetja bi imela velikanski gospodarski vpliv na vso Centralno Ameriko.

Osebna posojila.

Človek pride včasih v položaj, da rabi denar za kak nepričakovan izdatek. Če zahteva slučaj več denarja kot ga je na razpolago, je navadno mogoče dobiti posojilo le proti odušnim obrestim. Znano je, da zahtevajo razna posojilna podjetja za osebna posojila (personal loans) po 36% in še več na leto za obresti in stroške. Zgodilo se je, da so delna odplačila za mala posojila komaj krila visoke obresti in je ostal človek večin dolžnik. Mi smo že številnim našim strankam, ki se se obrnejo na nas, pomagali iz zanesne denarne stiske. Predvsem so bile to stranke, ki jih osebno poznamo, ker se že mnogo časa poslužujejo naše banke. S tem naznanilom opozarjamo rojake v New York-u na to udobnost našega poslovanja.

Posojila dajemo v zneskih od \$30.— do \$200.— za rok od enega do šestih mesecev.

Obresti za posojila računamo po 6% na leto.

Posojila je treba odplačati v enakih mesečnih obrokih. Za jamstvo zahtevamo podpis dveh nam poznanih oseb ali kritje v vrednostnih papirjih, n. pr. zavarovalna polica itd.

Vse prošnje za posojila rešimo točno ter jamčimo za najstrožjo tajnost v vsakem slučaju.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

SALVADOR ob obali Pacifika je najmanjša republika Centralne Amerike. Površina je približno ista kot ona države New Jersey. Nj tranjost je visoka planjava z velikim številom ognjenikov. Potrebi so jako pogosti. L. 1917 je bilo glavno mesto San Salvador deloma opustošeno od potresa. Dežela šteje 1.620.000 prebivalcev. Kakor ostale centralno-ameriške republike je tudi Salvador bogat na rudah, ali rudarstvo je še jako nerazvito. Kava je glavni pridelek in se izvažja v velikih količinah. Drugi važni izvozni pridelki so tobak, indigo, riž in kože.

COSTA RICA, južno o! Nicaragua, ima 510.000 prebivalcev in je približno tako velika kot pol Pennsylvanije. Kava in živinoreja so najvažnejše industrije. Port Limon je središče trgovine z bananami. Nekoliko zlata in srebra se izkopava ob pacifičnem obronku.

PANAMA, najjužnejša država Centralne Amerike, je po površini malo večja od države Maine in ima 445.000 prebivalcev, od katerih je 52.000 belokozcev, 86.000 črncev, 34 Indijancev, okoli 4000 orientancev in 269.000 mesticev (mešancev beleev in Indijancev). Država Panama je najbolj znana po Panamskem kanalu. Ta kanal in pokrajina ob njem (pet milj ob obeh straneh kanala (so last Zdr. držav. Zemlja je jako rodovitna in žele. Angleži so to tem raje stave kot polovica dežele ni obdelovana. Priseljevanje je dobrodošlo. polotoka vojna blaznost in da jim Dežela je bogata na velikih gozdovih. Živinoreja je jako razvita, brez odloga.

Ustava te najnovejše republike, ki je poprej bila država, odvisna od Columbijske je bila sprejeta leta 1904. Predsednik in parlament sta izvoljena na štiri leta. Republika nima vojske, marveč le policijo, ki obstoja iz 69 častnikov in 750 mož. Sploh vse centralno-ameriške države imajo ustavne vlade s predsednikom in zakonodajno zbornico na čelu, oba izvoljena od ljudstva.

Ali zdi se, da se parlamentarizem ni še vkoreninil v vseh teh deželah. Nad Guatemalo je pred l. 1920 vladal za 22 let diktator, Manuel Cabrera. Nicaragua, katero je l. 1856 William Walker iz Nashville zasedel s svojimi filibusterji, je imela dostikrat državljanske vojne med različnimi strankami. Tudi v Hondurasu je bilo večkrat državljanskih vojn, ki so večkrat vničile gospodarski napredek.

JEZUITSKI ZAKLADI V BOLIVIJU

Pravkar se vrača v London angleška ekspedicija, ki je v Boliviji dolgo iskala jezuitski zaklad. Leta 1767, tako pripoveduje ljudsko sporočilo, so jezuiti zakopali v bolivijskih hribih blizu Sacambala velikanski zaklad. O njem se je prelilo toliko črnih da bi bila vsa Bolivija črna, če bi ga porabili se barvanje njenega ozemlja. Kje pa se zaklad prav za prav nahaja, ni vedel nihče. Slednjič so se spravili na kopanje Angleži.

Ekspediciji so napravile konec sovražnosti med Bolivijo in Paragvajem. Ker so bili iskanci zaklada tudi oboroženi in sicer z orožjem, kakršnega rabi bolivijska armada, so Bolivijci Angleže najprej razorožili nato pa jih zaprli. Potem so jim sporočili, da so prosti, če nevtogoma odrinejo iz dežele. Angleži so to tem raje stave kot polovica dežele ni obdelovana. Priseljevanje je dobrodošlo. polotoka vojna blaznost in da jim Dežela je bogata na velikih gozdovih. Živinoreja je jako razvita, brez odloga.

Katastrofalen vihar v Kaspiškem morju

je povzročil ogromno škodo. Na delti reke Volge je poplavljenih 30 vasi, na tisoče oseb je brez strehe. Mnoge ribiške ladje pogrešajo, številne ribogojne postaje je voda odnesla.

Rojaki!

Pridružite se številnim našim vlagateljem. IZRABITE PRILIKO, KI JO NUDIMO ZA NOVO LETO

namreč:

Vse vloge, ki jih prejmemo do vštveši 12. JANUARJA 1929, bomo obrestovali že od 1. januarja po —

4 1/2 %

(Dosedanja obrestna mera je bila 4%)

Nadaljnje vloge se obrestujejo od prvega vsakega meseca naprej.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

VSEBINA:

Jugoslovanski motiv
Koledarski del
Denar, ki dela predsednika
Pes
Deset eksperimentov, ki so pretresli svet
Sovražniki športa v starem veku
Izgnubljena Kolumbina
Thomas Alva Edison
Poganka
Nov triumf človeškega genija
Sloveni vrti tekoni poletja
L e k
Možje, ki kopljejo premoč
Trideset let Mozambiqua
Vročinski rekordi prejšnjih stoletij
Granate iz vsemirja
Fogd in njegovi delavci
Mrtvi v vinogradu
Zakonsko pravdo v Združenih državah
Saj se ne izplača

ČITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929

CENA 50 CENTOV

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

VSEBINA:

Iz zgodovine polarnih ekspedici
Z letalom preko Severnega te
Nobilova blamaza
Novci in papirnat denar v
Združenih državah
O dednem pravu in zapuščin
skem dariku
Ivan Zorman
Kirurgija primitivnih ljudstev
Zavarovanje proti nesreči
Inozemci in lovsko pravo
Žena in mati v zgodovini
Kakšna razlika
Potovanja v Evropo
Cvetke z livade za mlade in
stare
M i
Najvišja poslopja sveta
Saljvke in šabljivke
Koliko prednikov ima vsak
človek

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za "Glas Naroda" priredil G. E.

57

(Nadaljevanje.)

— Stori, kot ti rečem, — je vztrajal. — Veruj mi, da boš napravila stvar še slabšo, če se umešavaš. Jaz se bom opravičil pri Audrey ter odšel. Radi mene, Sara, — je nadaljeval ter ji zrl globoko v oči, — pojdi nazaj ter se obnašaj kot da se ni nič zgodilo!

Prisiljena, kljub sami sebi, je Sara privolila ter odšla počasi proti ostalim.

Nesoglasje šum govorcev je udaril na njena ušesa. Vsakdo je planil v pogovor ter vzprijel hraber, a brezuspešen napor, da se obnaša kot da se ni nič izvanrednega pripetilo, dočim je stala, nekoliko vstran od glavne skupine, Elizabeta sama.

Medtem je poiskal Trent svojo gostiteljico in skupno sta se pomaknili vstran ter se ustavili končno pod skupino dreves.

— Nobena beseda ne zadostuje za to, kar se je ravnokar pripetilo, — je rekel formalno. — Jaz le lahko dam izraza vojem obžalovanju, da je moja navzočnost tukaj povzročila tako obžalovanja vreden dogodek.

Čeprav je bil celi kratki prizor popolnoma nerazumljiv zanj, je Audrey vendar instinktivno čutila tupo bolelo in razjarjeno gostiteljico se je izpremenila le v prijateljico.

— Meni je tako žal za to, Garth, — je rekla nežno, — čeprav seveda ne razumem obnašanja Mrs. Durward.

— To je zelo lepo od vas, — je odvrnil z mehkejšim glasom. — Prosim pa vas, da ne obrnete svojega gneva proti Mr. Durward. Jaz sam sem kriv vsega tega. Jaz bi se ne smel nikdar odreči svoji vloži samotarja. Na nesrečo, — je dostavil s kratkim usmevom take žalosti, da je takoj pridobil zase vse simpatije Mr. Audrey, — pa je moja enostavna navzočnost razžaljenje za gostoljubnost mojih prijateljev.

— Ne, ne! — je vzklila ona hitro. — Mi smo vsi veseli, da vas imamo med seboj, sedaj, ko ste vendar zlezli iz svoje školjke, — je dostavila smeje.

— Kljub temu pa ostane dejstvo, da stojim izven družabne enosti. Jaz nisem imel nikakega posla vsiljevati se med vas. Po vsem tem pa ste lahko prepričani, da ne bom tega nikdar več storil.

Audrey pa se ni zadovoljila z njegovim odgovorom.

— Jaz ne sprejemam tega zagotovila, — je rekla. — Garth, ne bodite tak bedak in ne bodite krivčen napram svojim prijateljem! Dejstvo, da ste se sestali s žensko, ki vas iz tega ali onega razloga ne mara, ne izpremeni niti malo našega prijateljstva do vas. Jaz ne vem, kaj ima Mrs. Durward proti vam in mi tudi ne briga. Jaz pa nimam ničesar proti vam ter ne maram prekiniti stikov z vami radi nekoga ki se je kregal z vami.

Oči Trenta so bile čudno mehke, ko ji je odgovoril.

— Zahvaljujem se vam za to, — je odgovoril. — Mislim pa, da boste prisiljena dovoliti svojemu prijatelju, kot me imenujete, stopiti pred zid. Vi in drugi kot vi, ste me potegnili ven, a verujte mi, da ni moje mesto sredi sove. Drugi kot Mrs. Durward bi vam lahko navedli vzrok za to, če bi hoteli vedeti.

— Jaz nečem vedeti — je odvrnila Audrey trdno. — Jaz bi dejanski ne priznala nobenega vzroka, ki bi nasprotoval temu, da vas imenujem svojega prijatelja. Jaz vas nočem izpustiti in tudi Miles ne, kot boste videli.

— Oh, Herrick, on je dober dečko, kaj ne? — je rekel Trent z malim usmevom.

— Mi smo vsi, kakor hitro nas spoznate, — je odvrnila Audrey, vztrajno veselo. — In Sara — bi vas tudi ne zapustila, Garth.

Njegova občutljiva, tupa usta so se naenkrat skremžila.

— Če se ne brigate za to, — je rekel hitro, — ne govoriva o Sari. Nočem vas še nadalje zadrževati od vaših gostov. Vi ste zavzeli neko stališče napram meni, Audrey. In če boste pozneje prisiljeni revidirati svoje stališče napram meni, — bom razumel. Ne bom hudi radi tega.

— Jaz najbrž ne bom storila tega, kar predlagate.

Zrl je nanjo s čudnim izrazom na obrazu.

— Bojim se le, da bo to le preveč vrjetno, — je odvrnil priprosto.

Stisnil ji je roko se obrnil ter odšel hitro skozi gozd, dočim je Audrey namerila svoje korake proti gostom.

Čutila se je skrajno vznemirjeno radi prenapetosti in nepremišljene akcije Mrs. Durward. Neoprostljivo je bilo za vsakega, da na ta način pokvari dan, — jeznil jo je ogoren, — in nato je dvignila pogled ter srečala hišnico, mistične oči Elizabete, polne nežnega obžalovanja.

— Mrs. Maynard, jaz vam moram prositi, da mi skušate oprostiti, — je rekla ter se približala z očarljivo kretnjo. — Jaz ne morem nuditi nobenega drugega opravičila kot tega, da je Mr. Trent moč, — s katerim se ne morem sestati.

Prenehala je in izgledalo je kot da težko požira sline in Audrey se je naenkrat zavedla povsem nepričakanega sočutja. Bila je očitno pristna bolečina za vsem tem opravičevanjem.

— Meni je žal, da ste prišla v zadrego, — je odvrnila prijazno. — To je bila vseskozi zelo nesrečna zadeva.

Elizabeta ji je poklonila hvaležen, majhen smehljaj.

— Če mi boste oprostili, — je rekla, — bom rekla z Bogom sedaj. Vi boste getovo razumeli mojo umaknitev.

— O, vi ne smete misliti na tako stvar! — je vzklila Audrey gostoljubno, čeprav je morala v svojem srcu priznati, da je prišel predlog ob pravem času. — Ne zbežite od nas proč na tak način.

— To je zelo lepo od vas, — a jaz mislim, da rajše ne ostanim. Čutim se vso zmedeno. In jaz čutim, da sem bila nehoteti zrakom kvarenja vaše očarljive skupine.

Audrey se je obotavljala.

— Seveda, če hočete v resnici oditi... — je pričela.

— Seveda hočem, — je vztrajala Elizabeta z nežno neizprotnostjo namena. — Ali hočete dati Sari sporočilo za mene?

Audrey je prikimala.

— Prosite jo, naj pride jutri k meni ter ji povejte, da bom pojsnila. — Naenkrat pa je iztegnila roko na impulzivni način. — O, Mrs. Maynard! Če bi le vedeli, kako zelo se bojim pojasniti to zadevo Sari! Mogoče pa ne bo potrebno — in bo še mogoče izogniti se temu...

Čudna bojazen se je polastila sreca Audrey, ko je srečala te zagonele oči. Kaj namerava Elizabeta "pojasniti" Sari? Seveda nekaj, kar je bilo zvezano z Garth Trentom, a iz obnašanja Elizabete je bilo sklopiti, da bo to nekaj škodljivega za Trenta.

— Če je mogoče izogniti se pojasnilu, Mrs. Durward, — je rekla precej hladno, — bi bilo mogoče po mojem mnenju boljše. Čim manj rečeno, tem hitreje popravljeno, kot veste, — je rekla, zroča naravnost v presenečene oči Elizabete.

(Dalje prihodnjič.)

Zlostavljanje otrok iz prevelike ljubezni staršev.

Tu in tam se sliši o trpičenju otrok od strani surovih staršev. Ne slišimo pa tako pogosto o zlostavljanju otrok od strani občutljivih, milosrdnih staršev.

Človek ne ve, kaj je slabše, ali prvo ali drugo.

Ali je slabše, če otrok cele dneve leta okrog s krvavimi modricami, za katere se ima zahvaliti brutalnemu očetu ali pa če leta celo življenje okoli z napakami in boleznimi ter nepravilnostmi duše in telesa, za katere se mora zahvaliti občutni, milosrdni materi ali očetu.

Kdo trpinči otroka več, ali brutalni starši ali pa zlati, občutni starši?

Po večini so brezdvomno trajnejše posledice tiste, ki jih povzroča zlostavljanje otroka iz ljubezni staršev.

Nekaj živih primerov naj nam pojasnijo te posledice in naj nas pouče, kaj delamo napačno. Starši namreč v svoji nevednosti obdolžijo za event. posledice vsakogar, samo sebe ne.

Oglejmo si, kakó to ve resnici izgleda!

Otrok je recimo — komaj nekaj dni po porodu. Mati je že okrevala od poroda, hrani otroka pri prsih in sicer vsak trenutek brez izvestnega reda, tekoma dneva pa tudi ponoči — vse iz velike ljubezni, da ne ostane lačen. Otroku, njegov želodec ter njegovi živci rabijo miru. Mati pa ne da otroku miru, ker mu daje hrano zelo pogosto, tako da se prebavila otroka in njegovi živci ne morejo odpočiti. Ne drži se rednega dojenja, otroka hrani. Otroku dobiva preveč hrane, se ne odpočije, postaja nervozen, zaostaja v rasti, v razvoju in namesto, da bi po tem času imel primerno višino in teža, tehta toliko, kot po porodu in je skoraj ravnotočko visok.

Mali Jože bo starejši in je recimo star 3 mesece. Mati otroka že pestuje, komaj da drži glavo pokonci. Otrokov nogo in hrbtenico so še slabe, otrok dobi skrivljeno hrbtenico ali nogo, ker so kosti in mišice preslabotni in premehki, namesto da bi čakala, dokler otrok ne sedi sam. Otroku postane vsled pestovanja samo razvajne, nima živčnega miru.

In tako gre naprej. Jože je star 6 mesecev. Mati želi, da Jože hodi. Postavlja ga na noge, podloži hrbet ali ga drži pod pazduho; Jože pa ne more sedeti in se obrne na drugo stran. Ker ga mati sili, da hodi in pri tem pritiska na prsni koš in na rame, se pljuča nezadostno zrači, razvoju prsnega koša to škoduje, otrok je naklonjen katarjem kosti koša pod tem trpijo, mehka in slaba hrbtenica se ukrivi. Ne samo da Jožeta učijo hoditi, tako da ga primejo pod pazduho, ampak pri nekaterih rodbinah dobi Jože v tej dobi stolček, s pomočjo katerega se uči hoditi; kroglasti rob je pozlaten, noge stola so na kolesih. Otroku se nasloni z rokami na rob stolčka, ko se premika, gre stolček naprej. Otroku je truden, ne more se vstati, prsni koš trpi, ker pritiska stolček nanj in hrbtenica ter noge se ukrivijo. Videl sem celo, da dajo otroku okrog prsnega koša opremo, kakor za malega konjička in ga drže na jermenu, da teče okrog. Otroku ni dovolj ne telesno, ne duševno razvit, jermeni pritiskajo na prsni koš, pljuča se ne zrači, noge pa so preslabe, da bi prenašale breme, ki tvori telo in se skrivijo. Kaj je posledica? Skrivljene noge, grba na hrbtu itd.

Kdo torej trpinči otroka? Nežnočutna mati, ki ni mogla dočakati, da otrokove kosti postanejo dovolj močne, da nosijo njegovo telo ter da se otrok duševno dovolj razvije. Ona ga je prerano učila hoditi. Posledice so O-noge, X-noge ali še druge večje napake, s katerimi se muči otrok celo življenje. Zasedajmo pa naprej!

Jože je sedaj še edini in ostane edini otrok ter je eno leto star.

Oče je čez dan zaposlen v svojem pokliu in pride še-le zvečer domov.

Otrok leži v trdnem snu. Nemudoma teče oče k postelji (dasi ravno mu mati brani) in vpije: "Jaz moram vendar nekaj imeti od svojega otroka!" S temi besedami iztrga otroka iz sna in ga ziblje v svojih rokah tako dolgo, dokler se otrok čisto ne zbudi. Kaj je storil oče? On je v slepi ljubezni in nespameti uničil otrokovo spanje, ki je za mirni razvoj otroškega organizma največjega pomena. Ali naj se potem čudimo, če tak otrok, kateremu se kaj takega zgodi, postane nervozen in se slabo razvije.

In tako je Jože sedaj 3 do 4 leta star. Mati gre z njim na izprehod v prosto naravo, kjer more lahko skakati okrog in se igrati. Ja, ta revček ne more priti do prostosti. Mati ostro opazuje vse njegove kretnje in neprenehoma kliče: "Jože ne sedi tja! Ti boš hlaček zamazal! Pojdi sem! In Jože ki si je hotel nekaj, kar ga zanima, bolj natančno ogledati, mora stran od tega. Ne pride do notranjega miru, ki nudi igrajočemu se otroku zapolnitev, ki si jo je sam izbral. Snaga Jožetovih hlaček je materi važnejša, nego njegov mir in okrepanje živcev.

Jože sedi pri mizi. Mati in oče mu ves čas iz prevelike ljubezni in da naj bi bil dobro vzgojen prigovarjata: "Jože, drži se tako! Kaj delaš Jože? Zakaj krožnik ne daš bližje? Žleco bolj pri mi! Zakaj si zamazal prt itd? To otroku jemlje apetit, napravi ga nervoznega. Otroku se boji priti k mizi. Otroku potem res ne ve, kdaj je prost, ker je vedno zaposlen. Treba mu je reči, če zamaže prt, naj drugič pazi in takoj pozabiti na to neprimliko.

Jože pri mizi — po otroški navadi — mnogo vprašuje. Starši mu ne dajo odgovora, ampak se razgovarjajo — recimo o filmu, o tečajih na borzi; ta se je zastrupila, oni pa je svojemu kolegi razbil uro itd. Jože posluša, premišlja, zgubi apetit in zdaj premišlja, kako je to in kaj. Potem se mati in oče kregata pri mizi; žena se krega, da mož nič ne dela, da je len, da ne skrbi nič za sina; večeraj, da je bil ves dan pri "Figuven" ali kje drugje in tako pride do prepira. Otroku ves razburjen, preneha jesti in postane nervozen. Vsled razburjenja se zmanjša izločitev prebavnih sokov, s tem slaba prebava sploh. Ali ni to trpinčenje otroka?

Jože je sedaj star pet let. Mati pride z Jožetom, ki dobro izgleda in je dobro hranjen iz kakršnega koli vzroka v preiskovalnico k zdravniku. In zdaj se izlije ploha besed:

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA
SAMO
\$1.
(Za Canado \$1.20 s
poštnino in carino vred.)
Poštnino plačamo mi in
pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je došel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne oziirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kretanje parnikov Shipping News

9. januarja:
Vulcania, Trst (Prvič)

11. januarja:
Mauritania, Cherbourg
Arabic, Cherbourg
Ile de France, Havre

12. januarja:
George Washington, Cherbourg,
Bremen
Deutschland, Cherbourg, Bremen

16. januarja:
President Harding, Cherbourg, Bremen
17. januarja:
Muenchen, Cherbourg, Bremen

19. januarja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Majestic, Cherbourg

23. januarja:
Republic, Cherbourg, Bremen
Berlin, Cherbourg, Bremen

25. januarja:
Paris, Havre

26. januarja:
Conte Biancamano, Genoa, Napoli
Cleveland, Cherbourg, Hamburg

30. januarja:
America, Cherbourg, Bremen

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

Ile de France 11. jan.; 1. febr.
Paris 25. jan.; 15. februarja.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Iaredno niske cene.

Vprašajte katerega koli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 State Street,
New York, N. Y.

Mednarodni tatinski družbi

so prišli na sled na Dunaju, kjer so zaprli trgovca z voščenim blagom Francea Rybarja in njegovo prijateljico Miltnerjevo. Pri njima so našli veliko število ukradenih vrednostnih papirjev, izvirajočih iz tativne na parniku "Leviathan".

BLAZNIKOVIH PRATIK

nimamo več v zalogi, zato je jih ne naročate več. V zalogi imamo pa še Slovensko-Amerikanski Kolar za leto 1929. Sprejemamo tudi naročila za knjige Vodnikove družbe za leto 1930.

Uprava Glas Naroda.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne iskustva vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvovrstne brzooparlike.

Tudi nedržavlani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naseljskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prošlec oseba, bodisi v najbližji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljenška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moške s katerimi so bile pred 1. junijem 1928, leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928, leta poročili in v nedelji, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bl. vanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti, pa se ne sprejema nikakih prošelj sa amerikanke višje.

SAKSER STATE BANK

83 Cortlandt Street
NEW YORK